

A-võõrkeel, inglise keel

2.1. Üldalused

2.1.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli A-võõrkeele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) saavutab iseseisva keelekasutaja taseme, mis võimaldab selles keeles igapäevastes situatsioonides suhelda ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid originaaltekste;
- 2) huvitub võõrkeelte õppimisest ja nende kaudu silmaringi laiendamisest;
- 3) omandab oskuse märgata ja väärtustada erinevate kultuuride eripära;
- 4) omandab oskuse edaspidi õppida võõrkeeli ning pidevalt täiendada oma keeleoskust;
- 5) huvitub õpitavat keelt kõnelevatest maadest ja nende kultuurist;
- 6) oskab kasutada eakohaseid võõrkeelseid teatmeallikaid (nt teatmeteosed, sõnaraamatud, internet), et leida vajalikku infot ka teistes valdkondades ja õppeainetes.

2.1.2. Õppeaine kirjeldus

A-võõrkeel on enamikule õpilastest esimene kokkupuude teise keele ja kultuuriga, mistõttu üks A-võõrkeele õppe olulisemaid ülesandeid on äratada õpilastes huvi teiste keelte ja kultuuride vastu ning tekitada võõrkeele õppeks motivatsiooni.

Võõrkeele kui suhtlusvahendi omandamine on pikaajalist pingutust nõudev tegevus, mis eeldab õppija aktiivset osalust.

A-võõrkeele õppimisel saadud õpioskused on aluseks järgmiste võõrkeelte omandamiseks. Õppija keeleoskuse arengut toetab ka lõimitud aine- ja keeleõpe.

Õpetuses lähtutakse kommunikatiivse õpetuse põhimõtetest. Rõhk on interaktiivsel õppimisel ja õpitava keele kasutamisel.

Kommunikatiivne keeleoskus (suhtluspädevus) hõlmab kolme komponenti: keelelist, sotsiolingvistilist ja pragmaatilist.

Keeleteadmised ei ole eesmärk omaette, vaid vahend parema keeleoskuse omandamiseks. Keele struktuuri õpitakse kontekstis, järk-järgult jõutakse grammatikareeglite teadliku omandamise juurde.

Sotsiolingvistilise pädevuse kaudu areneb õppija keelekasutuse olukohasus (viisakusreeglid, keeleregister jm).

Pragmaatilise pädevuse kaudu areneb õppija võime mõista ja luua tekste.

Suhtluspädevust arendatakse keeleliste toimingute (kuulamine, lugemine, rääkimine, kirjutamine) kaudu.

Keeleõppe telje moodustavad teemavaldkonnad, mille kaudu ja piires kujundatakse suhtlus-pädevust.

Põhikoolis on teemade käsitlemisel lähtepunktiks „Mina ja minu lähiümbrus“. Kõigis kooliastmes ja klassides käsitletakse teemasid kõigist teemavaldkondadest, kuid rõhuasetused ja maht on erinevad. Teemade käsitlemisel lähtutakse vastava kooliastme õpilaste kogemustest, huvidest ja vajadustest.

Keeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles. Emakeelt võib kasutada vajaduse korral selgituste andmiseks.

Oluline on ka õpioskuste arendamine, sealhulgas oskus seada endale õpieesmärke ja analüüsida oma õpitulemusi, kasutades nt Euroopa keelemappi või õpimappi.

Kõigis kooliastmes on oluline osa paaris- ja rühmatööl. Õpilasi suunatakse üha enam tegema eakohast iseseisvat tööd (lugema, infot hankima, projektides osalema jne).

Õppetegevusi kavandades lähtutakse didaktilistest põhiprintsiipidest (lähemalt kaugemale, tuntult tundmatule, lihtsalt keerulisele, konkreetsele abstraktsele) ning keelekasutuse vajadustest (alustades sagedamini kasutatavatest sõnadest ja vormidest).

Võõrkeeleõppes on kesksel kohal tegevused, mis nõuavad keele eesmärgistatud kasutamist ning lõimivad erinevaid keeleoskuse aspekte.

Õpitava võõrkeelega tihedama kontakti loomiseks, suhtluspädevuse ja kultuuriteadlikkuse arendamiseks ergutatakse õpilasi kasutama õpitavat keelt ka väljaspool keeletundi. Selleks sobivad erinevad ülesanded: iseseisev lugemine, teabe otsimine eri allikatest, projektitööd, kus õpilased töötavad õpetaja juhendamisel koos, kasutades kõiki osaoskusi. Õpilaste motiveerimiseks on soovitatav aidata neil leida kirjasõpru, korraldada õppereise ja õpilasvahetust ning kutsuda keeletundi õpitavat keelt emakeelena kõnelejaid.

Kõigis kooliastmes on oluline õppijat motiveerida ning kujundada temas positiivset hoiakut keeleõppesse. Eduelamuse saavutamiseks luuakse tundides positiivne õhkkond ja väärtustatakse õppija iga edusammu.

Õppimist toetab kujundav hindamine, igal õppeperioodil antakse õppijale tagasisidet kas sõnalise hinnangu või hinde vormis. Tunnustatakse ka tulemise saavutamiseks tehtud jõupingutusi. Vigu käsitletakse normaalse keeleõppe osana, nende analüüsimine soodustab õpitava mõistmist ning võimaldab õpilasel oma keelekasutust korrigeerida.

Õpetaja hinnangute kõrval kasutatakse õppes enesehindamist ja kaaslaste antud hinnanguid, võttes vajaduse korral abiks nt Euroopa keelemapi.

2.2. I kooliaste, A1 keeletase

2.2.1. Õpitulemused

Esimese kooliastme (III kl.) lõpuks saavutab õpilane A1-keele taseme, mis tähendab, et õpilane:

- Mõistab ja kasutab igapäevaseid väljendeid ja lihtsamaid fraase, et oma vajadusi rahuldada.
- Tutvustab ennast ja teisi ning pärib elukohta, tuttavate inimeste ja asjade järele ning vastab sarnastele küsimustele.
- Suudab suhelda lihtsas keeles, kui vestluskaaslane räägib aeglaselt ja selgelt ning on valmis aitama.

2.2.2. Õppesisu

Teemavaldkonnad:

Mina ja teised. Enese ja kaaslaste tutvustus (nimi, rahvus, sugu, vanus, elukoht jmt)

Kodu ja lähiümbrus. Pereliikmete tutvustus (nimi, vanus, sugu,) ja kodu asukoha lühikirjeldus (riik, linn/maakoht, mõni iseloomustav omadussõna jmt).

Kodukoht Eestis. Eesti riigi nimi, pealinn, oma rahvus ja keel; aastaegade nimetused ja põhilised aastaegade ilma kirjeldavad omadussõnad (hea/halb ilm, päikeseline, vihmane jmt); kodukohta ümbrust iseloomustav sõnavara (mets, meri, park jmt).

Igapäevaelu. Õppimine ja töö ning vaba aeg. Tavalisemad päevatoimingud kodus ja koolis ning nende tegevustega seotud esemed/vahendid. Eelistused (muusika kuulamine, mängud, lemmiktoit jmt) ning hobid.

Riigid ja nende kultuur. Õpitava keele riigi/riikide nimetused vastavas keeles, tuntumad tähtpäevad ning nendega seotud tavad.

Meedia. Tuntuimad meedialiigid ja meedia tarbimise eelistused.

Õppesisu 2. ja 3. klass

2.klass - 2 tundi nädalas

3.klass - 3 tundi nädalas

| Teemavaldkonnad | Käsitlemine | Läbivad teemad |
|---|-------------------------------------|-------------------|
| Mina ja teised. Enese ja kaaslaste tutvustus (nimi, rahvus, sugu, vanus, elukoht jmt) | Unit 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10. | Tervis ja ohutus. |

| | | |
|--|---|---|
| Kodu ja lähiümbrus. Pereliikmete tutvustus (nimi, vanus, sugu,) ja kodu asukoha lühikirjeldus (riik, linn/maakoht, mõni iseloomustav omadussõna jmt). | Unit 1, 2, 7, 12, 13. | Tervis ja ohutus. Väärtused ja kõlblus. |
| Kodukoht Eesti. Eesti riigi nimi, pealinn, oma rahvus ja keel; aastaegade nimetused ja põhilised aastaegade ilma kirjeldavad omadussõnad (hea/halb ilm, päikeseline, vihmane jmt); kodukohta ümbrust iseloomustav sõnavara (mets, meri, park jmt). | Unit 1, 7, 13, 14, 15. | Keskkond ja jätkusuutlik areng. Väärtused ja kõlblus. |
| Riigid ja nende kultuur. Õpitava keele riigi/riikide nimetused vastavas keeles, tuntumad tähtpäevad ning nendega seotud tavad. | Unit 1, 7, 13, 14 | Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. |
| Igapäevaelu. Õppimine ja töö ning vaba aeg. Tavalisemad päevatoimingud. kodus ja koolis ning nende tegevustega seotud esemed/vahendid. Eelistused (muusika kuulamine, mängud, lemmiktoit jmt) ning hobid. | Unit 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15. | Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Väärtused ja kõlblus. |
| Meedia. Tuntuimad meedialiigid ja meedia tarbimise eelistused. | Unit 7, 8, 10. | Väärtused ja kõlblus. |

2.2.3. Õppetegevus

A1 keeletase: üksikud sõnad, lühikesed ja väga lihtsad fraasid ja väljendid; räägitakse aeglaselt ja selgelt; isiklikud ja igapäevased, õpitud teemad; arusaamist toetab pildimaterjal.

VASTUVÕTUTOIMINGUD (kuuldu ja loetu mõistmine):

KUULDU MÕISTMINE: aeglane, sidus ja selge kõne, lühikesed ja lihtsad pildimaterjaliga toetatud tekstid (üksikud sõnad, fraasid ja väljendid) ja tuttava situatsiooniga seotud lühikesed dialoogid:

- 1) kuulab, kordab ja eristab erinevaid häälikuid (nt miinimumpaarid)
- 2) kuulab autentset ja õppeotstarbel salvestatud kõnet (õpetaja ja/või emakeelerääkijate kõnelduna), kordab, jäljendab, plaksutab kaasa, näitab käega (intonatsiooni, keelerütmi, meloodiat ja rõhuasetusi);
- 3) reageerib teatud sõnale või fraasile vastava tegevusega (nt käetõstmine, püsti tõusmine, esemele või pildile osutamine);
- 4) täiendab pilti või teksti, sobitab ja leiab vajaliku kuuldu põhjal (nt ankeedi täitmine);
- 5) mängib tähelepanelikku kuulamist nõudvaid mängu (nt „Bingo“);
- 6) kuulab laule ja luuletusi ning täidab nende põhjal ülesandeid (nt ridade järjestamine, riimuvate sõnade leidmine);

LOETU MÕISTMINE: Tunneb ära, loeb ja hääldab õpitava keele tähemärke, sõnu ja fraase õpitud sõnavara piires; loeb lühikesi lihtsaid tekste ja leiab neist vajaliku faktiinfo; lugemise tempo on väga aeglane, teksti mõistmiseks võib vajada korduvat lugemist.

- 1) tutvub tähestikuga ja harjutab seda;
- 2) loeb häälega;
- 3) loeb ja mõistab õpetaja abiga tööjuhendit või küsimust (mida tuleb teha või millist infot tekstist otsida);
- 4) loeb lühikesi (piltidega varustatud) lugusid;
- 5) paneb tekstilõigud (nt SMS-sõnumid, lühidialoogid) õigesse järjekorda; reastab lauseid vastavalt sisule;
- 6) tunneb ära ja vajadusel märgib tekstis tuttavad sõnad ja väljendid, loetellu sobimatu sõna; eristab teksti alusel õiged ja valed väited; vastab küsimustele (nt enesekontrolli võimalus: peab kokku saama õige lahendussõna).

LOOME- JA SUHTLUSTOIMINGUD

SUULISED TOIMINGUD: kasutab õpitud lihtsaid sõnu ja lausemalle, osaleb lühidialoogis; vajab vestluskaaslase abi ja võib toetuda emakeelele ja žestidele; hääldusvead võivad põhjustada arusaamatusi; kõnes esineb kordusi, katkestusi ja pause:

- 1) kordab häälikuid, silpe, sõnu või fraase;
- 2) kasutab etteantud / õpitud väljendeid ja lauseid (nt väljendab oma eelistusi, täidab etteantud tabelit);
- 3) esitab kaasõpilastele küsimusi ja teeb ettepanekuid: kes? mis? kuidas? kus? ja kust? abil (küsi küsimusi: Mis päeval on teie klassil matemaatika? Mitmes tund on kehaline kasvatus? jmt; pallimäng küsimuste esitamise ja neile vastamise kohta; küsi kuupäeva kohta, nimetab päevi ja kellaaegu);
- 4) räägib mudeli järgi (nt muudab markeeritud lõikudes sõnu nt intervjuerimismäng, pereliikmete kohta fotoseina koostamine, klassikaaslastele küsimuste esitamine fotodel olevate isikute kohta, neile vastamine).
- 5) koostab ja harjutab lihtsaid lauseid ootuspärase info edastamiseks (pildi, tunniplaani, ankeedi, jne. järgi), annab lihtsaid juhiseid (nt. tee juhatamine, tegevused klassis), koostab plakati ja esitleb seda;
- 6) kasutab dialoogides õpitud pöördumisi, vabandusi, viisakusväljendeid (nt teretab, tänab);
- 7) esitab laule ja luuletusi; (nt laulab kaasa teemakohases laulus, koostab rühmatööna puuduoleva(te) salmi(de) jaoks laulusõnad)
- 8) koostab lihtsaid sõnamänge ja mängib neid (nt memoriin, doomino);
- 9) küsib, kas teised said temast aru ning mida nad arvavad.

KIRJALIKUD TOIMINGUD: Tunneb õpitava keele kirjatähti ning õpitud sõnavara õigekirja, kasutab lause alguses suurtähte ja lause lõpus õiget kirjavihemärki; koostab lühikesi lauseid õpitud mallide järgi, kirjutab lühidalt iseendast ja teistest inimestest.

- 1) teeb ära kirja ja kirjutab mudeli järgi;
- 2) kirjutab kuuldu järgi sõnu, väljendeid, lauseid;
- 3) kirjutab isikuandmeid (nt vihiku peale, ankeeti);
- 4) kirjutab sõnadega numbreid, arve (arvutamine), kuupäevi, jne. (arvutusülesanded; mängib numbreid kuulates Bingot);

- 5) kirjutab etteantud näitajate alusel (nt õpimapi tarbeks) loo iseendast ja oma perekonnast, koduloomast vm; (nt koostab rühmatööna plakati: See olen mina); esitleb oma perekonda (nt joonistab perepuu, kuhu märgib pereliikmed, nende nimed ja vanused, lisab pilte);
- 6) kirjutab etteantud info alusel lühikese teate/(e-)kirja (sõbrale, emale), miniloo sotsiaalmeediasse või õpilaslehte (nt iseenda või kaasõpilase hobide kohta);
- 7) täidab lünkteksti (nt kirjutab e-mailile vastuse, täites etteantud tekstis ära lüngad);
- 8) võrdleb pilte, otsib esemeid, kirjutab lauseid puuduolevate esemete kohta (nt Pildil B ei ole raamatut);
- 9) koostab lühikese loovtöö kas üksi või rühmas (nt tunniplaan, menüü, ilma kirjeldus).

KEELETEADMISED

Keelepädevus põhineb keeleteadmistel. Allpool toodud loend näitab, millist keeleteadmist õpetama hakatakse, mitte selle omandamist. Loend ei kajasta keelepädevuse kujunemist.

Keeleteadmisi tuleb vaadelda ühtsete keeleoskustasemete kontekstis, lähtudes sellest, milliseid grammatika komponente mingil tasemel kirjeldatud keeleteoiminguteks võiks vaja minna.

Välja toodud keelestruktuurid on seotud sellel kooliastmel saavutatava keeleoskustasemega, seega tuleb neid käsitleda koos kooliastme õpitulemustega osaoskustes.

Lauseõpetus. Tähestik; suur ja väike täht nimedes; lihtlause (*this is/these are ...; I have got ...*); lihtsad küsimused ja küsisõnad (*who is ...; is it ...? how much/many? what colour/what's this/that?*); korraldused (käskiv kõne); viisakas sooviavaldus (*I would like some water*); enam kasutatavad rinnastavad sidesõnad (*and, but*).

Tegusõna. Present Simple (*be/have/do*) and Present Continuous ka küsimustes ja lühivastustes; Past Simple (*be*); *going-to* tulevik; modaalteigusõna (*can*); tegevusnimed (*I like swimming*).

Nimisõna. Ainsus ja reeglipärane mitmus; omastav kääne; umbmäärane ja määrav artikkel+loendatav nimisõna.

Omadussõna. Üldlevinud omadussõnad (*good, big, red*).

Asesõna. Isikulised asesõnad; omastavad asesõnad; *this is/that is...*

Eessõna. Enam kasutatavad eessõnad koha- ja ajamäärustes (*in, on, at, to*).

Arvsõna. Põhiarvud 1–20; telefoninumbrid.

Määrsõna. Levinumad aja- ja kohamäärsõnad (*now, here*); hulga- ja määramäärsõnad (*many, much*).

HOIAKUD, VÄÄRTUSED, KÄITUMINE, KOOSTÖÖKULTUURI LOOMINE JA MITEMEKULTUURILISUS

- 1) kasutab korrektselt tervitus- ja hüvastijätuväljendeid tunni alguses ja lõpus;
- 2) arutleb õpetaja juhendamisel eesti keele, emakeele ja õpitava võõrkeele viisakusnormide sarnasuste ning erinevuste üle;
- 3) kasutab suhtlemisel õpitava keele viisaku- ja kultuurispetsiifilisi väljendeid (palumine, tänamine, head soovid tähtpäevadeks jt);

4) vajadusel kompenseerib keeleteadmiste puudumist teiste eneseväljendusvahenditega (žestid, joonistamine, jne).

KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus)

- 1) kasutab vaid üksikuid äraõpitud tarindeid ja lausemalle, kuid ka nendes tuleb ette vigu;
- 2) teab väga lihtsaid sõnu/viipeid, fraase ja lauseid mõne konkreetse olukorra kohta.

INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS (andmete, info ja digisisu otsing, hindamine ja haldamine) + suhtlus- ja koostöö digikeskkonnas, digisisu loomine, digiturvalisus, probleemilahendus

- 1) kasutab õpiku sõnastikku või sõnade loendit;
- 2) kasutab internetiotsingut vajaliku materjali leidmiseks;
- 3) kasutab digikeskkondi õppetöoks (sh koostöiselt);
- 4) haldab ja kaitses oma digitaalset identiteeti.

KULTUURI TARBIMINE JA LOOMING

- 1) tarbib võõrkeelset meediasisu (multifilmid, videod, muusika, jne);
- 2) osaleb sihtkultuuri alastel üritustel (võõrkeelepäevad, tähtpäevade tähistamine);
- 3) tutvub õpetatava keele maa(de)le iseloomulike kultuuritavadega (nt rahvuspühad);
- 4) tutvub ja näitab kaardil riike ja pealinnu, kus kõneldakse õpitavat keelt;
- 5) osaleb (vajadusel eesti keeles) mitmekeelsust ja -kultuurilisust puudutavates aruteludes (nt oma reisikogemuse, eri rahvusest kaasõpilase, teksti- ja videomaterjali näitel).

ÕPIOSKUSED

- 1) kasutab (õpetaja juhendamisel) erinevaid õpistrateegiaid: kordamine, seostamine, meenutamine, jne;
- 2) õpib (õpetaja juhendamisel) oma vigadest õppima (teeb vigade parandusi, seab õpieesmärged, jne) ja kaaslasid tagasisidestama;
- 3) kasutab digivahendeid õppimiseks ja teadmiste kinnistamiseks (nt veebisõnastik, viktoriinid, sõnakaardid, keeleõppekeskkonnad, info otsimine);
- 4) osaleb õpetaja juhendamisel paaris- ja rühmatöös.

LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD

- 1) kasutab võõrkeeletunnis teistes õppeainetes õpitut;
- 2) teise võõrkeele õppimisel kasutab varasema võõrkeele õppimise kogemust;
- 3) mõistab mõtteid, tundeid ja fakte erinevatel (õppekava läbivatel) teemadel tuttavates situatsioonides, lähtudes enda vajadustest ja soovidest.

I kooliastmes on oluline mängulisus, suur kaal on salmidel ja lauludel. Rõhk on kuulamisel ning rääkimisel. Omandatakse esmane sõnavara. Õpetaja julgustab õpilasi kasutama õpitud väljendeid ja lühilauseid kontekstis. Õpilased õpivad võõrkeele häälikuid eristama ning omandavad õige hääldusaluse. Loetakse ja kirjutatakse peamiselt seda, mis on suuliselt juba õpitud. Peamise õpistrateegiana kasutatakse õpitu kordamist ja seostamist. Tunnis juhatakse õpilasi töötama nii paaris kui ka rühmas.

Metoodiliste võtete valikul lähtutakse eakohasusest. Osaoskuste arendamiseks sobivad näiteks:

- 1) teatud sõnale või fraasile reageerimine (käetõstmine, püstitõusmine, esemele või pildile osutamine);

- 2) loetellu sobimatu sõna äratundmine;
- 3) kuuldu põhjal pildi täiendamine;
- 4) tähelepanelikku kuulamist nõudvate mängude mängimine (nt bingo);
- 5) laulude ja luuletuste kuulamine ning nende põhjal ülesande täitmine (nt ridade järjestamine, riimuvate sõnade leidmine);
- 6) dialoogide, laulude ja luuletuste esitamine;
- 7) häälega lugemine;
- 8) rääkimine pildi alusel;
- 9) ärakirja tegemine ja mudeli järgi kirjutamine.

2.2.4. Hindamine

I kooliastmes hinnatakse põhiliselt õpilase kuulatud tekstist arusaamist (vastuvõtutoimingud) ja suulist väljendusoskust (suhtlemine, tekstiloomine ja keekekasutus). 3. klassis hinnatakse lisaks veel ka oskust kirjutada olulisemaid õpitud sõnu (nt numbrid 1-20, värvused, kehaosad, koolitööd, nädalapäevad ja kuude nimetused).

Hindamisel kasutatakse kujundava hindamise põhimõtet sõnalisi hinnanguid ja vajadusel hindeid. Hinnatakse põhiliselt positiivset õpitulemust, rõhk on sisulisel tagasisidel, mis toob esile õpilase tugevused ja edusammud.

Õpilane õpib õpetaja juhendamisel ise oma ja kaaslaste tööle tagasisidet andma.

Õppetöö vältel tuuakse koostöös õpetajaga esile:

- 1) oskused ja teadmised, mis on hästi omandatud;
- 2) oskused või teadmised, mille omandamiseks peab veel tööd tegema;
- 3) võimalused oma õpistrateegiaid muuta.

I kooliastmes võib tagasisidet anda emakeeles, kuid õpetaja peaks õpilast julgustama ka võõrkeelt kasutama.

2.3. II kooliaste

2.3.1. Õpitulemused

Võõrkeeleõppe tulemusena kujuneb õpilastel A2-keeleskustaseme võõrkeelepädevus, mis tähendab, et õpilane:

- mõistab lauseid ja sageli kasutatavaid väljendeid, mis seostuvad talle oluliste valdkondadega (nt info enda ja pere kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö);
- tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel igapäevastel teemadel;
- kirjeldab lihtsate fraaside ja lausete abil oma perekonda, teisi inimesi ja elutingimusi ning väljendab oma vajadusi;
- on kursis õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade oluliste nimede ja daatumitega (nt tähtpäevad, pealinn), mõistab oma kultuuri ja teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust;
- väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima;
- kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte ning omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.

2.3.2. Õppesisu

I kooliastmes alustatud alateemad jätkuvad osaoskuste arengu põhjal. Neile lisanduvad järgmised alateemad:

Mina ja teised. Iseloom, välimus, enesetunne ja tervis, suhted sõpradega ja lähikondsetega, ühised tegevused, viisakas käitumine.

Kodu ja lähiümbrus. Kodu ja koduümbrus, sugulased; pereliikmete ametid; igapäevased kodused tööd ja tegevused.

Kodukoht Eesti. Eesti asukoht, sümboolika ja tähtpäevad; linn ja maa, Eesti loodus, ilm, käitumine looduses.

Riigid ja nende kultuur. Õpitavat keelt kõnelevate riikide sümboolika, tähtpäevad ja kombed, mõned tuntumad sündmused, saavutused ning nendega seotud nimed ajaloo- ja kultuuri-valdkonnast; eakohased aktuaalsed ühiskondlikud teemad, Eesti naaberriigid.

Igapäevaelu. Õppimine ja töö. Kodused toimingud, söögikorrad, hügieeniharjumused; turvaline liikumine, tee küsimine ja juhatamine; poes käik, arsti juures käimine; kool ja klass, koolipäev, õppeained; ametid.

Vaba aeg. Huvid, erinevad vaba aja veetmise viisid.

Õppesisu II kooliaste

4.klass- 4 tundi nädalas

5.klass- 4 tundi nädalas

6.klass- 3 tundi nädalas

| Teemavaldkonnad | IV klass | V klass | VI klass | Läbivad teemad |
|---|--|---|--|---|
| Mina ja teised. Iseloomu kirjeldav sõnavara, enda ja teiste välimuse kirjeldus (kasv ja kehaehitus, riietus, juuste ja silmade värv jne); enesetunne ja tervis (nt hea/halb tuju, kehaosad, kuidas olla terve, halva enesetunde põhjused, nõuanded jne); suhted sõpradega ja ühised tegevused; viisakusväljendid ja -normid (kellele mida ja kuidas öelda, kuidas käituda jne). | Unit 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 18, 19. | Unit 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 14, 15, 16, 17, 20. | Unit 1, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, | Tervis ja ohutus. Väärtused ja kõlblus. |
| Kodu ja lähiümbrus. Kodu/elukoha sõnavara (korter, maja, eri ruumid, oma tuba, sisustus jmt), koduümbrust kirjeldav sõnavara (majad, park, põld, teed, väljakud jmt); pereliikmete ja lähisugulaste iseloomustus, ametid, tegevusalad, huvid; pereliikmete kodused tööd ja tegevused. | Unit 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 18. | Unit 1, 2, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 15, 17. | Unit 1, 2, 4, 6, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 18, | Keskkond ja jätkusuutlik areng. |
| Kodukoht Eesti. Eesti asukoha määratlemine (põhiilmakaared, naaberriigid), linna ja maad iseloomustav sõnavara, põhiline sümboolika (lipp, rahvuslill ja -lind jmt) ja põhilised tähtpäevad (jõulud, jaanipäev jmt); ilmastikunähtused; käitumine ja tegevused looduses eri aastaegadel. | Unit 6, 9, 15, 16. | Unit 1, 2, 4, 5, 8, 15. Easter April Fool's Day Christmas | Unit 1, 2, 6, 8, 11, 16 Christmas Shrove Tuesday. | Keskkond ja jätkusuutlik areng. |
| Riigid ja nende kultuur. | Unit 1, 13, | Unit 1, 2, 3, | Unit 5, 7, | Kultuuriline |

| | | | | |
|--|---|--|---|--|
| Õpitava keele riigi/riikide olulisemad sümboolid (lipp, rahvuslind ja -lill jmt), põhilised tähtpäevad ja nendega seotud olulisemad tavad; igapäevaelu kombed, mõned tuntumad sündmused ja saavutused ja nendega seotud nimed ajaloo- ja kultuurivaldkonnast, sh keele- ja kultuuriloolised seosed eesti keele ja kultuuriga; mõned eakohased aktuaalsed ühiskondlikud teemad, mis kajastavad selle kooliastme õpilaste huvide ringi ja käsitletavaid teemasid; Eesti ja õpitava keele riigi/riikide naaberriikide nimed, rahvused, keeled. | 15, 16. Extra reading (The United States, Britain, Valentine`s Day, Christmas). | 5, 8, 10, 11, 15, 16. Extra reading (Halloween, Christmas, Easter) | 8, 10, Extra reading (Thanks-giving, Christmas, Shrove Tues-day). | identiteet. |
| Igapäevaelu. Õppimine ja töö ning vaba aeg. Päevakavajärgsed tegevused kodus, koolis ja vabal ajal (päevaplaan, helistamine, laua katmine, erinevate tegevustega seotud esemed/vahendid jmt); söögikorrad ja toiduained, tervislik toiduvalik; igapäevane hügieen; tee küsimine ja juhataamine (parem/vasak pool, otse jmt), koolitee kirjeldus; transpordivahendid; lihtsamad ostud erinevates poodides; lihtne sõnavara enesetunde kirjeldamiseks; koolipäeva kirjeldamine, kooli ja klassi iseloomustav sõnavara, tunniplaan, koolivaheajad; tuntumad ametid ja nendega seotud tegevused. Huvid (sport, filmid, raamatud, kolleksioneerimine, reisimine jmt); erinevad vaba aja veetmise viisid (mitmesugused tegevused, üksi, sõprade, pereliikmetega jmt) ja nendega seotud keskkond/ümbrus, esemed; eelistuste põhjendamine. | Unit 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20. | Unit 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20. | Unit 1, 3, 4, 5, 6, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20. | Tervis ja ohutus. Elukestev õpe ja karjääri planeerimine |
| Meedia. Meedia (ajakirjandus, raadio, televisioon, internet) ja selle eakohased kasutamisevõimalused ja võimalikud ohud. Minu meedia tarbimise harjumused. | Unit 9 | Unit 1, 7, | Unit 1, 3, 19 | Väärtused ja kõlblus. |

2.3.3. Õppetegevused

Kõik II kooliastme õpitulemused ning nende saavutamiseks vajalikud õppetegevused ja -sisu toetavad otseselt II kooliastme üldpädevuste ning läbivatest teemadest tulenevate teadmiste, oskuste ja väärtushinnangute arendamist. Lõiming, sh üldpädevused ja läbivad teemad, saab teoks koostöös kõigi kooliastme õpetajatega.

Õpetaja julgustab õpilast võõrkeeles suhtlema, suurendades suulise suhtluse kõrval järk-järgult kirjaliku väljenduse mahtu. Paralleelselt suulise väljendusoskusega suureneb kirjalike tööde maht, tähelepanu pööratakse õigekirjaoskuse ja tekstiloome arendamisele. Õpilast harjutatakse järjekindlalt kasutama

sõnastikke, sõnaraamatuid, arvutit ning digivahendeid. Viimaste puhul tuleb õpetada mitte ainult tehnilist kasutamist, vaid eesmärk on eelkõige digikodaniku kasvatamine.

Õpilase sõnavara laiendamiseks pakutakse talle lugemiseks erinevaid eakohaseid tekste ning juhitakse teda ka iseseisvalt lugema (nt kodulugemine). Tekstidest arusaamise õpetamiseks ja loetu mõistmise kontrollimiseks kasutatakse mitmekesiseid töövõtteid (nt ennustav lugemine/kuulamine; lühi-, valik- ja õigete/vale vastustega küsimused). Suulist suhtlemisoskust arendatakse eri laadi paaris- ja rühmatöödega (nt mängud, rollimängud).

Oluline on julgustada õpilast oma mõtteid väljendama ja hoiduda teda pidevalt eksimuste parandamiseks katkestamast. Teemasid käsitledes õpitakse tundma teisi kultuure ning kõrvutatakse neid oma kultuuriga.

Õpetaja tutvustab ja selgitab erinevaid kultuurinähtusi ning informeerib õpilasi kultuurisündmustel (nt filmid, näitused, teatrietendused) osalemise võimalustest. Õpetegevuste kaudu (nt arutelud) innustab õpetaja õpilast mõistma kultuurierinevusi, neid teadvustama ning arvestama. Õpetaja väärtustab õpilaste mitmekeelsust ja -kultuurilisust, kaasates koolis õppivaid eri rahvusest õpilasi ning võimaldades kõigil õpilastel jagada oma teadmisi ja kogemusi (nt reisikogemused, välisriikides elanud õpilased).

A2 keeletase: lühikesed lihtsad üksikud laused, sõnad ja väljendid; laiemad isiklikud ja igapäevased õpitud teemad; räägitakse aeglaselt ja selgelt, lihtne sotsiaalne suhtlus.

VASTUVÕTUTOIMINGUD (kuuldu ja loetu mõistmine)

KUULDU MÕISTMINE: aeglaselt ja selgelt, taustamürata esitatud tekst, lihtsad vestlused, lühikesed sõnumid ja jutustused tuttavatel teemal, seotud igapäevategevustega (sh olmesfääris kuulnud üldkeelne suhtlus); võib vajada kordamist või kuuldu täpsustamist.

- 1) kuulab audio/videoteksti, leiab ja/või sobitab kuuldu põhjal vastused küsimustele (nt õige/vale, valikvastused), järjestab tekstilõike ja pilte;
- 2) järgib suuliselt antud mängureegleid (sõnamäng, liikumismäng), juhiseid ja töökäske;
- 3) kuulab teksti (ja näiteks kirjutab kuuldu põhjal enda oma ja esitab selle);
- 4) joonistab või täiendab kuuldu põhjal pilti;
- 5) kuulab aeglaselt, taustamürata esitatud teadaandeid (nt jaamas, kaupluses) ja vastab faktiküsimustele.

LOETU MÕISTMINE: loeb lihtsaid ja lühikesi üldkasutatava sõnavaraga tekste tuttavatel teemal (sh häälega), leiab vajaliku info ja saab aru teksti mõttest. Suudab mõnikord aimata sõnade tähendust konteksti toel.

- 1) loeb iseseisvalt eakohast adapteeritud ilukirjanduslikku teksti ja täidab selle põhjal ülesandeid (vastab küsimustele, koostab ideekaardi/mõistekaardi);
- 2) loeb lühikesi tarbetekste (kuulutus, menüü, silt) ja täidab ülesandeid teksti põhjal, vahendab loetud infot emakeeles;
- 3) järjestab sõnad lauseteks ja tekstilõigud tekstideks; sobitab pilte ja tekstilõike;
- 4) järgib loetud lihtsaid mängureegleid ja juhiseid (lauamäng, sõnamäng, liikumismäng jms) ning osaleb mängus ja/või juhivad mängu;
- 5) leiab internetist õpitavas keeles lühiteksti ja tutvustab seda kaaslastele.

LOOME- JA SUHTLUSTOIMINGUD

SUULISED TOIMINGUD: osaleb vestluses tuttavatel teemal, kirjeldab lühidalt (lähiümbrus, huvid, inimesed, enesetutvustus, jne) kuid võib vajada abi; kasutab lihtsamaid grammatilisi

konstruktsioone, põhisõnavara ning käibefraase valdavalt õigesti, kuid kõnes esineb (hääldus)vigu ja sõnade otsimist (vajab vestluskaaslase abi):

- 1) kordab uusi sõnu ja väljendeid õige häälduse, rõhu, rütmi ja intonatsiooniga;
- 2) kirjeldab ennast, oma sõpru ja peret, huvialasid, harjumusi, päeva, nädalavahetust, koolivaheaega (sh minevikus), kavatsusi tulevikus (nt loob sellest grupitööna video);
- 3) kirjeldab pildil olevaid inimesi ja tegevusi;
- 4) annab edasi lühikese lihtsa teksti põhisisu/räägib etteantud teemal, kasutades kava või muud tuge (esitlus, skeem, infokaart, mõttekaart, pildiseeria vm);
- 5) osaleb rollimängus või koostab kaaslasega dialoogi, küsib ja annab infot, annab nõuandeid, saavutab kokkuleppe;
- 6) küsib ja avaldab enda ja kaaslaste arvamust koos põhjendusega;
- 7) esitab teksti põhjal küsimusi ning jutustab nende abil loetu ümber.

KIRJALIKUD TOIMINGUD: kirjutab lühikesi kirjeldavat laadi jutukesi oma kogemustest ja ümbritsevast, lihtsaid teateid, lühisõnumeid, isiklikke kirju igapäevaeluga seotud tegevustest. Kasutab lihtsaid sidesõnu (nt ja, ning, aga, sest et) ning rakendab õpitud õigekirjareegleid (nt algustähe ortograafia, kirjavahemärgid).

- 1) kirjutab etteantud teemal (nt sõnum, postkaart, lühike kiri, kirjeldav jutustus, ringkiri, koomiks);
- 2) kirjeldab pilti (nt asjad, inimesed, kohad, tegevused);
- 3) koostab paaris või rühmas küsimustiku, saadud tulemuste põhjal koostab lihtsa diagrammi või kirjaliku kokkuvõtte ja võrdleb tulemusi;
- 4) koostab teksti arvutis ja tutvub võimalustega kasutada eesti keeles mitteesinevaid tähti ja diakriitilisi märke.

KEELETEADMISED

Keelepädevus põhineb keeleteadmistel. Allpool toodud loend näitab, millist keeleteadmist õpetama hakatakse, mitte selle omandamist. Loend ei kajasta keelepädevuse kujunemist.

Keeleteadmisi tuleb vaadelda ühtsete keeleoskustasemete kontekstis, lähtudes sellest, milliseid grammatika komponente mingil tasemel kirjeldatud keeleteoiminguteks võiks vaja minna.

Välja toodud keelestruktuurid on seotud sellel kooliastmel saavutatava keeleoskustasemega, seega tuleb neid käsitleda koos kooliastme õpitulemustega osaoskustes.

Lauseõpetus. Õigekiri õpitud sõnavara piires; suur ja väike algustäht (kuud, nädalapäevad, keeled, riigid);kirjavahemärgid (punkt, koma, küsi- ja hüüumärk, ülakoma);sõnajärg jaatavas, eitavas, küsivas lauses; rindlaused; rinnastavad sidesõnad (*too, or*);alistavad sidesõnad (*when, because*);kaudne kõne (saatelause olevikus); kõrvallaused (*who/which*); tingimuslausete 0 ja I tüüp (*if it rains*).

Tegusõna. *Future Simple, Past Continuous, Present Perfect*). Tuleviku väljendamine (*Present Simple, Present Continuous*); enim kasutatavad reegli- ja ebareeglipärased tegusõnad.

Nimisõna. Ebareeglipärane mitmus (*man/men, tooth/teeth*); aluse ja öeldise ühildumine; umbmäärane ja määrav artikkel+loendamatu nimisõna;artikli puudumine;enam kasutatavad väljendid artiklitega ja ilma (*go home,have a headache, go to the theatre*).

Omadussõna. Omadussõnade võrdlusastmed; omadussõnade võrdlemine (*as...as, too..., enough; more... than*); *so/such*+omadussõna.

Asesõna. Siduvad asesõnad (*these/those, who*); omastavate asesõnade absoluutvormid (*mine, yours*); enesekohased asesõnad (*myself*); umbmäärased asesõnad janende liitvormid (*some/any/no*).

Eessõna. Aja-, koha- ja viisimäärustes esinevad eessõnad; enam kasutatavad eessõnalised väljendid (*next to, in the middle*).

Arvsõna. Põhi- ja järgarvud; lihtmurrud (pool, veerand); kuupäevad, aastaarvud.

Määrsõna. Määrsõnade moodustamine; sagedusmäärsõnad (liitega *-ly*); järjestavad määrsõnad; ebareeglipärased määrsõnad (*fast*); viisimäärsõnad; hulga- ja määramäärsõnad (*a little, a few, some, any, a lot*).

Sõnatuletus. Arvsõna tuletusliited (*-teen, -ty*); nimisõna tuletusliited (*er, or*); määrsõna tuletusliide *-ly*.

HOIAKUD, VÄÄRTUSED, KÄITUMINE, KOOSTÖÖKULTUURI LOOMINE JA MITEMEKULTUURILISUS

1) tutvub õpitava keele maa(de) suhtlusnormide eripäraga (nt õppevideote abil) ja võrdleb neid teiste tuttavate kultuurinormidega;

2) arutleb emakeeles kuidas mitmekultuurilises keskkonnas suhelda/käituda.

KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus)

1) kasutab mõningaid lihtsaid tarindeid küll õigesti, kuid teeb pidevalt vigu ka grammatika põhivaras; siiski on enamasti selge, mida öelda tahab;

2) valdab igapäevavajadustega piirnevat nappi sõnavara, mis on küllaldane, et tulla toime igapäevaste ja rutiinsete tuttavate toimingutega.

INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS (andmete, info ja digisisu otsing, hindamine ja haldamine) + suhtlus- ja koostöö digikeskkonnas, digisisu loomine, digiturvalisus, probleemilahendus

1) kasutab vajadusel sõnaraamatut või digisõnastikku, õpiku koondtabeleid;

2) õpetaja soovitusel kasutab keeleõpet arendavaid veebilehti ja rakendusi (ning arutleb nende eeliste ja puuduste üle);

3) loob õpetaja juhendamisel õpieesmärkidest lähtuvat digisisu ja järgib autoriõigusi ning isikuandmete kaitset (sh viitab allikatele, küsib salvestamiseks luba, viitab autorlusele).

KULTUURI TARBIMINE JA LOOMING

1) tarbib võrkeelset meediasisu ja lihtsamat kirjandust (nt tutvub erinevate vanasõnadega ja võrdleb õpitava keele ja eesti keele vanasõnu paaristööna);

2) osaleb sihtkultuuri alastel üritustel (sh projektid, koostööpäevad, mängud, konkursid);

3) koostab loovtöid (nt luuletus, plakat, lauamäng) õpitava keele maa teemal üksi, paaris või rühmatööna;

4) koostab ja kannab ette esitlusi (nii Eesti kui õpitava keele maade) ajaloo või kultuuri teemal (nt rahvustoidu valmistamine, moekollektsioon vms).

ÕPIOSKUSED

- 1) meenutab (õpetaja juhendamisel) abivahenditeta varemõpitud tunnis ja koduse tööna (vaba meenutamine üksi, paaris või rühmatööna);
- 2) osaleb (õpetaja juhendamisel) vahelduvõppes (teadvustab unustamise ja pauside olulisust õpitava omandamisel);
- 3) loob (õpetaja juhendamisel) seoseid sõnavara ja grammatika õppimiseks (nt ideekaardi koostamine, akronüümide moodustamine, sõnade grupeerimine; seaduspärasuste leidmine grammatikas);
- 4) osaleb õpetaja juhiste järgi iseseisvalt paaris- ja rühmatöös;
- 5) seab endale õpieesmärgid ning hindab oma saavutusi koostöös õpetaja ja kaaslastega.

LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD

- 1) kasutab võõrkeeletunnis teistes õppeainetes õpitud;
- 2) võõrkeele õppimisel kasutab varasema võõrkeele õppimise kogemust, leiab seoseid keelte vahel;
- 3) mõistab mõtteid, tundeid, fakte ja arvamusi erinevatel (õppekava läbivatel) teemadel tuttavates situatsioonides, lähtudes enda vajadustest ja soovidest.

2.3.4. Hindamine

II kooliastmes hinnatakse kõiki keeleteoiminguid (kuuldu ja loetu mõistmine, rääkimine, kirjutamine, suhtlemine, keelekasutus) kas eraldi või lõimitult. Õpilane õpib koostöös kaaslaste ja õpetajaga seadma endale õpieesmärgid ning andma tagasisidet oma ja kaaslaste teadmiste, oskuste, õppeprotsessile ja edenemisele õpitavas võõrkeeles, isegi kui eneseväljendusoskus on piiratud.

Õpilane saab tagasisidet kas sõnalise hinnangu või hinde vormis kõigi keeleteoimingute kohta. Sõnalises hinnangus rõhutatakse eelkõige seda, mida õpilane on hästi teinud.

2.4. III kooliaste

2.4.1. Õpitulemused

Võõrkeeleõppe tulemusena kujuneb õpilastel B1-keeleoskustaseme võõrkeelepädevus, mis tähendab, et õpilane:

- mõistab olulist endale tuttavat teemat, nagu töö, kool, vaba aeg vm;
- saab enamasti hakkama välisriigis, kus vastavat keelt räägitakse;
- koostab lihtsat teksti tuttav või endale huvipakkuval teemal;
- kirjeldab kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärgid ning põhjendab ja selgitab lühidalt oma arvamusi ja plaane;
- on kursis õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade oluliste faktidega;
- mõistab oma kultuuri ja teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust;
- väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima;
- kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte ning omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.

Kõik III kooliastme õpitulemused ja nende saavutamiseks vajalikud õppetegevused ja -sisu toetavad otseselt III kooliastme üldpädevuste ning läbivatest teemadest tulenevate teadmiste, oskuste ja väärtushinnangute arendamist. Lõiming, sh üldpädevused ja läbivad teemad, saab teoks koostöös kõigi kooliastme õpetajatega.

III kooliastmes arendatakse kõiki osaoskusi võrdselt. Tunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles. Õpetaja julgustab õpilast kasutama õpitavat keelt aktiivselt nii tunnis kui ka keelekeskkonnas (nt muuseumitund, veebisuhtlus, õppereis, õpilasvahetus, riigisisised ja rahvusvahelised projektid). Õpitulemuste saavutamiseks vajalikud eesmärgid ja tegevused kavandatakse õpetaja ning õpilase koostöös.

Õpetaja suunab õpilast lugema lühemaid eakohaseid ilukirjandus-, teabe-, tarbe- ja meediatekste nii klassis kui ka iseseisvalt. Digipädevuse kujundamiseks juhitakse õpilasi suhtuma internetis loetusse kriitiliselt ning vastutama ka oma avaldatu eest.

Kuulamisoskuse arendamisel kasutatakse järjest enam autentseid audiovisuaalseid materjale (nt *podcast*'id, raadiosaated, filmilõigud).

Kirjutamisoskust arendatakse eri liiki loovtöödega (nt lühiülevaade, sündmuse kirjeldus, lühikirjand, projektitööd). Õpetaja suunab õpilasi keeleõpet analüüsivalt käsitlema ning märkama enda ja teiste keelekasutust. Õpilasi suunatakse kõrvutama nii koolis õpitavate kui ka õpilaste kodukeelte sarnasusi ja erinevusi, väärtustades seeläbi õppijate mitmekeelsust.

Õpetaja tutvustab ja selgitab erinevaid kultuurinähtusi ning informeerib õpilasi kultuurisündmustel (nt filmide, näituste, teatrietenduste) osalemise võimalustest. Õpetaja innustab õppetegevustes (nt aruteludes) õpilast mõistma kultuurierinevusi, neid teadvustama ning arvestama. Õpilast motiveeritakse huvi tundma õpitavat keelt kõnelevate maade kultuuri ja nendes ühiskondades toimuva vastu, kaasates koolis õppivaid eri rahvusest õpilasi ning lastes õpilastel jagada oma teadmisi ja kogemusi (nt reisikogemused, välisriikides elanud õpilased). Õpilane õpib väärtustama mõtteviiside mitmekesisust, avaldama oma arvamust nähtu kohta ning arvestama erinevaid seisukohti.

2.4.2. Õppesisu

I ja II kooliastmes alustatud alateemad jätkuvad osaoskuste arengu põhjal. Neile lisanduvad järgmised alateemad:

Mina ja teised. Võimed, tugevused ja nõrkused: mida oskan/suudan teha, milles olen nõrk, mida vaja arendada (sama teiste kohta); sõprus-, armastussuhted, sallivus; kultuurispetsiifilised käitumismaneerid ja oskus nendega arvestada. Vaimne tervis ja selle hoidmine.

Kodu ja lähiümbros. Sündmuste ja tähtpäevade tähistamine perekonnas ja kodukohas; kodukoha vaatamisväärsuste tutvustamine.

Kodukoht Eestis. Loodusrikkused (mets, loomad, vesi, puhas õhk jmt) ja nende hoidmine linnas ja maal (prügiliigid, taaskasutamise võimalused jmt); linna- ja maaelu võrdlus; tuntumad vaatamisväärsused Eestis.

Riigid ja nende kultuur. Õpitava keelega seotud kultuuriruumi kuuluvate riikide lühitutvustus (pealinnad, rahvad, keeled, eripära jmt); teiste maailmas tuntumate riikide nimed, rahvad ja keeled, mida nad räägivad.

Igapäevaelu. Õppimine ja töö ning vaba aeg. Erinevad tervislikku eluviisi tagavad tegevused (sport, puhkus, reisid jmt), tervislikud toitumisharjumused; sisseostud ja suhtlemine teeninduses (kauplus, turg, hotell, postkontor, rongi- ja bussijaam jmt); erinevate turvalisust tagavate käskude ja keeldude mõistmine (liiklus, loodus, linnakeskkond jmt); erinevate ametite ja nendega seonduvate töökohtadega seotud sõnavara, edasiõppevõimalused; igapäevase keskkonnakaitsega seotud tegevused (prügi sorteerimine, säästlikkus energiatarbimisel jt); eeskujud; spordialad, kirjanduse-, kunsti- ja muusikaliigid; kultuuride eripära ja mitmekultuurilisus.

Meedia. Meediast saadav kasu ja võimalikud ohud, meediažanrid, allikakriitilisus, suhtlemisnormid ja -eetika internetis.

Õppesisu III kooliaste

7.klass - 3 tundi nädalas

8.klass - 3 tundi nädalas

9.klass - 3 tundi nädalas

| Teemavaldkonnad | VII klass | VIII klass | IX klass | Läbivad teemad |
|--|--|--|--|--|
| Mina ja teised. Võimed, tugevused ja nõrkused: mida oskan/suudan teha, milles olen nõrk, mida vaja arendada (sama teiste kohta); sõprus-, armastussuhted, sallivus; kultuurispetsiifilised käitumismaneerid ja oskus nendega arvestada. Vaimne tervis ja selle hoidmine. | Unit 1, 3, 12 | Unit 1, 3, 4, 5, 13, 14 , | Unit 1, 6, 9, 11, 14, 15, 20. | Väärtused ja kõlblus. |
| Kodu ja lähiümbus. Sündmuste ja tähtpäevade tähistamine perekonnas ja kodukohas; kodukoha vaatamisväärsuste tutvustamine. | Unit 8, 11, 14 | Unit 14, 19 | Unit 4, 7, 10, 13, 16 | |
| Kodukoht Eesti. Loodusrikkused (mets, loomad, vesi, puhas õhk jmt) ja nende hoidmine linnas ja maal (prügiliigid, taaskasutamise võimalused jmt); linna- ja maaelu võrdlus; tuntumad vaatamisväärsused Eestis. | Unit 3, 4, 5, 14 | Unit 18, 19 | Unit 2, 7, 13, 16, 17 | Keskkond ja jätkusuutlik areng. Kultuuriline identiteet Väärtused ja kõlblus. |
| Rüügid ja nende kultuur. Õpitava keelega seotud kultuuriruumi kuuluvate riikide lühitutvustus (pealinnad, rahvad, keeled, eripära jmt); teiste maailmas tuntumate riikide nimed, rahvad ja keeled, mida nad räägivad. | Unit 1, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 18, 20. | Unit 2, 4, 6, 8, 13, 14, 16, 18 | Unit 7, 13, 16, 17 Christm as. | Kultuuriline identiteet. |
| Igapäevaelu. Õppimine ja töö ning vaba aeg. Erinevad tervislikku eluviisi tagavad tegevused (sport, puhkus, reisid jmt), tervislikud toitumisharjumused; sisseostud ja suhtlemine teeninduses (kauplus, turg, hotell, postkontor, rongi- ja bussijaam jmt); erinevate turvalisust tagavate käskude ja keeldude mõistmine (liiklus, loodus, linnakeskkond jmt); erinevate ametite ja nendega seonduvate töökohtadega seotud sõnavara, edasiõppevõimalused; igapäevase keskkonnakaitsega seotud tegevused (prügi sorteerimine, säästlikkus energiatarbimisel jt); eeskujud; spordialad, kirjanduse-, kunsti- ja muusikaliigid; kultuuride eripära ja mitmekultuurilisus. | Unit 1, 2, 7, 9, 10, 15, 17, 18, 19, 20. | Unit 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 16, 17, 19 | Unit 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 17, 18, 19, 20. | Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon. Tervis ja ohutus. |
| Meedia. Meediast saadav kasu ja võimalikud ohud, meediažanrid, allikakriitilisus, suhtlemisnormid ja -eetika internetis. | Unit 9 | Unit 6, 8, 15, 19, 20 | Unit 6, 13, 18, | Teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon. |

B1-keeleoskustaset iseloomustavad: selge kirjakeel, lühikesed lood, faktiteadmised; tuttavad igapäevased (ja lihtsamad abstraktsed) teemad, isiklik arvamus; igapäevakeeles hakkamasaamine

VASTUVÕTUTOIMINGUD (kuuldu ja loetu mõistmine)

KUULDU MÕISTMINE: selge häälduse ja loomuliku tempoga üldkeelne kõne; autentne ja vahetu suhtlus või salvestatud tekst tuttavalt, igapäevasel teemal; taipab peamist sõnumit ja üksikasju.

1) kuulab autentset teksti, tunneb ära erinevad tekstiliigid (saade, jutt, podcast, intervjuu, teadaanne jne) ja mõistab nende põhisisu ja eesmärgi (vastab küsimustele kirjalikult või suuliselt, rühmitab, lõpetab lause, järjestab, illustreerib, toob näiteid, jne).

2) kuulab lihtsamaid illustreeritud esitlusi või ettekandeid tuttavatel teemadel (mis võivad sisaldada videosid, slaidiseansse, graafikuid, diagramme, pilte ja muid visuaalseid elemente), jälgib esitluse struktuuri, vajadusel teeb märkmeid (vastab jah/ei küsimustele, lõpetab lauseid, koostab paarilisele küsimusi või väiteid ja avaldab oma arvamust põhjendades lühidalt ja struktureeritult oma seisukohti).

3) kuulab ja saab aru detailsest infost (nt teadaanded, retseptid, juhised).

LOETU MÕISTMINE: loeb ja mõistab selge arutluskäiguga pikemaid tekste erinevatel teemadel (selge hääldusega), suudab jälgida sündmuste arengut ning leiab vajaliku info (vajadusel mitmest tekstist); detailid ja nüansid võivad jääda selgusetuks.

1) loeb erinevaid tekstitüüpe (mitteformaalne ja kõnekeelne) erinevatel teemadel (kirjad, kõned, kirjeldused, kommentaarid, lühisõnumid jne), mis lubab pidada regulaarset suhtlust;

2) loeb ja vahendab erinevaid meediatekste (reisipäevik, uudis, artikkel, blogipostitus jne), analüüsib teksti, hindab kriitiliselt infoallika usaldusväärsust, teeb kokkuvõtte sündmustest ja kannab suuliselt või kirjalikult ette, põhjendades ja selgitades loetu põhjal seisukohti ja tundeid, kasutades sobivaid keelendeid.

3) loeb kohandatud eakohast ilukirjandust sh koomikseid, jutustusi ka väljaspool tundi, analüüsib sündmuseid, vastab küsimustele ja loob seoseid; vajaliku info saamiseks kasutab erinevaid lugemisstrateegiaid;

4) viib loetud teksti teise vormi (koomiks, joonistus, näidend jne).

LOOME- JA SUHTLUSTOIMINGUD

SUULISED TOIMINGUD: osaleb vestluses tuttavalt teemal, kirjeldab lühidalt (lähiümbrus, huvid, inimesed, enesetutvustus, jne) kuid võib vajada abi; kasutab lihtsamaid grammatilisi konstruktsioone, põhisonavara ning käibefraase valdavalt õigesti, kuid kõnes esineb (hääldus)vigud ja sõnade otsimist (vajab vestluskaaslase abi).

1) osaleb vestlustes, mis puudutavad igapäevaseid sündmusi, olukordi ja tundeid;

2) esitleb tuttavat või huvipakkuvat teemat, referaati või uurimistöid, vastab küsimustele (paludes vajadusel kordamist, vajadusel kasutades oma märkmeid), annab selgitusi ja kommentaare, edastab informatsiooni;

3) esineb veenvalt ja kaasavalt, esitab oma teksti hea intonatsiooniga, rütmi ja selge rõhuasetusega; soovi korral võib esinemist salvestada ja analüüsida (nt AI kasutamine Microsoft speaker progress).

4) osaleb arutelus igapäevaelu teemadel kirjeldades enda kogemusi ja erinevaid sündmusi, unistusi ja eesmärgi, selgitab lühidalt oma seisukohti (nt valib sündmuse, unistuse või eesmärgi, koostab plaani, tegevuskava / ajakava ja eeldatava tulemuse kirjelduse. Põhjendab oma valikuid ja seisukohti rühmaliikmetele või klassile.)

5) kirjeldab sündmusi, olukordi ja tundeid loetud raamatust, filmist või kogemusest; annab edasi infot selgest, hästi liigendatud informatiivsest tekstist (ümberjutustus või seostatud ja struktureeritud esitlus jne);

6) annab kaaslastele tagasisidet (edasiside andmine konkreetsete juhiste alusel).

KIRJALIKUD TOIMINGUD: kirjutab õpitud teemadel lühikesi jutustavat laadi tekste, lihtsaid tarbetekste, kirjeldab tegelikku või kujuteldavat sündmust, väljendab ja vahendab tundeid, mõtteid, arvamusi ning kogemusi. Koostab eri allikatest pärineva info põhjal kokkuvõtte. Kasutab piiratud hulgal teksti sidumise võtteid (sidesõnad, asesõnaline kordus), keelelised ebatäpsused ei takista kirjutatu mõistmist.

1) kirjutab lihtsat sidusat teksti tuttaval ja isiklikku huvi pakkival teemal (nt (e)kiri, foorumipostitused, reisikirjeldus, päevik), kus kirjeldab oma tundeid ja reaktsioone ning põhjendab neid;

2) kirjeldab olukordi, kavatsusi (nt erinevate sündmuste planeerimiseks), (ajaloolisi) paiku, isikuid ja sündmusi; esitab kirjalikke juhtnöore (nt arvutimängu juhend);

3) kirjutab (vajadusel tuginedes abimaterjalidele ja viidates kasutatud materjalile) lühemaid arutlevaid tekste (nt filmi- ja raamatuarvustus, essee), milles põhjendab oma arvamust, tundeid, toob näiteid loetust või nähtust, põhjendab, selgitab.

KEELETEADMISED

Keelepädevus põhineb keeleteadmistel. Allpool toodud loend näitab, millist keeleteadmist õpetama hakatakse, mitte selle omandamist. Loend ei kajasta keelepädevuse kujunemist.

Keeleteadmisi tuleb vaadelda ühtsete keeleoskustasemete kontekstis, lähtudes sellest, milliseid grammatika komponente mingil tasemel kirjeldatud keeleteadmisteks võiks vaja minna.

Välja toodud keelestruktuurid on seotud sellel kooliastmel saavutatava keeleoskustasemega, seega tuleb neid käsitleda koos kooliastme õpitulemustega osaoskustes.

Lauseõpetus. Põimlauseid; fraaside ja lausete ühendamine; alistavad sidesõnad (*however, though*); *it/there* lause algul; tingimuslauseid 0-III, *I wish ...*, *if only ...*; kaudne kõne (aegade ühildumine, küsimused, korraldused, palved); kokku- ja lahkukirjutamise põhijuhud; kirjavahemärgid (jutumärgid); sõnade poolitamise põhireeglid (liitsõnad); defineerivad ja mittedefineerivad kõrvallauseid (*the boy who lives next door*); küsijätke kasutamine (*doesn't he?*).

Tegusõna Harvemini esinevad ebareeglipärased tegusõnad (*grind, sew, ...*);

isikuline tegumood (*Past Perfect, Present Perfect*).

Nimisõna. Ainsuslikud ja mitmuslikud nimisõnad; liitnimisõnad; artikli kasutamine isikunimedega ja geograafiliste nimedega; väljendid artiklitega ja ilma.

Omadussõna. Omadussõnade kasutamine rahvusest ja kodakondsusest kõneldes; eritüvelised võrdlusastmed (*old-elder*); *enough/too*+omadussõna; omadussõna nimisõna funktsioonid (*the poor*).

Asesõna. Umbmäärased asesõnad (*either, neither, several, each, all, another*).

Eessõna. Enam kasutatavad eessõnalised väljendid (*take part in, look forward to*); eessõnad viisimäärustes (*with, without*).

Arvsõna. Protsent; aritmeetilised põhitehted; kümnendmurrud; arvsõna „0” erinev lugemine.

Määrsõna. Määrsõnade liigid ja võrdlemine; määrsõna koht lauses. *So / such*

Sõnatuletus. Liitsõnad; enam kasutatavad ees- (*re-, un-*) ja järelliited (*-ness, -ion, -ous*) nimi-, omadus-, tegusõnade moodustamiseks.

HOIAKUD, VÄÄRTUSED, KÄITUMINE, KOOSTÖÖKULTUURI LOOMINE JA MITEMEKULTUURILISUS

- 1) kasutab kultuuriteadmisi suhtlemisel nii tunnis kui väljaspool õppetööd (nt kirjasõbrad, õppereisid, õpilasvahetused ja kohtumised õpitavat keelt emakeelena kõnelejatega)
- 2) teeb projektitöid (nt filmide/videote tegemine, teatritükkide etendamine, veebilehtede koostamine, riigisiseseid ja rahvusvahelised projektid);
- 3) kõrvutab ja analüüsib keelte ning kultuuride sarnasusi ja erinevusi, tuvastab seoseid ning jälgib oma keelekasutust;
- 4) väärtustab enda ja teiste kultuuri ja suhtub lugupidavalt (kultuuriliste eripärade märkamine, päeviku pidamine, välisprojektides osalemine, esitluste tegemine, dokumentaalide vaatamine, eneseanalüüs, kultuuri tutvustamine teistele klassidele, rollimängud)
- 5) toetab kultuuride vahelistes suhtluses teisi ja arvestab rühmaliikmete tundeid ja eri maailmavaateid.
- 6) teeb koostööd erinevate kultuuriliste taustadega inimestega ja näitab üles huvi ja mõistmist.

KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus)

- 1) kasutab tuttavas olukorras üsna õigesti tüüpkeelendeid ja moodustusmalle, ehkki emakeele mõju on märgatav; tuleb ette vigu, kuigi on selge, mida väljendada tahab;
- 2) valdab tuttavate teemade ja igapäevaolukordadega seotud põhisõnavara, kuigi vahel võib ette tulla kaudset väljendust; teeb märkimisväärseid vigu, kui on vaja väljendada keerukamat mõtet või kui kõneaine ja olukord on võõrad.

INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS (andmete, info ja digisisu otsing, hindamine ja haldamine) + suhtlus- ja koostöö digikeskkonnas, digisisu loomine, digiturvalisus, probleemilahendus

- 1) kasutab iseseisvalt ja eesmärgipäraselt abimaterjale ülesande lahendamiseks (õpiku sõnaraamat, koondtabelid, digirakendused);
- 2) otsib infot ja kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi (analüüsib sisu, teadvustab nende võimalikke ohte);
- 3) kasutab digivahendeid (sh tehisintellekti) eetilisel (esitab küsimusi, hindab saadud vastuseid) ja järgib akadeemilisi tavasid (korrektnete viitamine, info kontrollimine, autorlus, jne);
- 4) teadvustab veebikeskkondade võimalikke ohte (analüüsib sisu, haldab ja kaitseb oma digitaalset identiteeti).

KULTUURI TARBIMINE JA LOOMING

- 1) vaatab filme võõrkeeles, kuulab võõrkeeles muusikat, jälgib sotsiaalmeedias mõnda eakohast ja silmaringi avardavast sisu; saab aru enamiku teleuudiste sisust;
- 2) kasutab sihtkeelt suhtlemisel nii tunnis kui väljaspool õppetööd (nt dialoog, rollimäng, väitlus) järgides vastava keele/ kultuuri suhtlusnorme;
- 3) osaleb sihtkultuuri alastel üritustel (sh õpilasvahetus, konkursid ja olümpiaadid);
- 4) vahendab tarbitavat kultuuri kirjalikult ja suuliselt (kokkuvõtted, esitlused, soovitusel kirjandusest, muusikast, meediasisust, jms).

ÕPIOSKUSED

- 1) valib ja rakendab iseseisvalt endale sobivaid õpistrateegiaid (nt. õpitu meenutamine, eelteadmiste aktiveerimine, seostamine varasemate teadmistega teistes ainetes), loob struktureeritud ja tähendusliku õppematerjali (märksõnade leidmine, spikri koostamine, mõistekaardi tegemine), koostab oma õpisõnaraamatu (portfoolio).

- 2) seab ise või õpetaja abiga endale õpieesmärgid ja kavandab õpitegevusi nende saavutamiseks;
- 3) koostöös õpetajaga märkab oma edusamme, annab oma teadmiste ja oskuste hinnanguid ja kasutab saavutatut edasise õppimisel;
- 4) töötab iseseisvalt paaris ja rühmas;
- 5) hindab õpetaja abiga oma tugevaid ja nõrku külgi seatud eesmärkide järgi ning kohandab oma õpistrateegiaid.

LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD

- 1) kasutab võõrkeeles omandatud teadmisi ja oskusi teiste õppeainete omandamisel ja vastupidi;
- 2) kasutavad võõrkeelset infootsingut loovtöö koostamiseks;
- 3) mõistab ja väljendab kontseptsioone, mõtteid, tundeid, fakte ja arvamusi erinevatel (õppekava läbivatel) teemadel nii suuliselt kui ka kirjalikult endale tuttavates ühiskondlikes ja kultuurisituatsioonides, lähtudes enda vajadustest ja soovidest.

2.4.3. Õppetegevused

III kooliastmes arendatakse kõiki osaoskusi võrdselt. Olulisel kohal on sõnavara avardamine ja kinnistamine ning iseseisvate tööharjumuste väljakujundamine. Tunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles. Õpilast suunatakse õpitavat keelt aktiivselt kasutama nii tunnis kui ka väljaspool tundi. Õpilane õpib lisaks harjumuspärasele tööle õppevahenditega lugema lühemaid adapteerimata ilukirjandus-, teabe-, tarbe- ja meediatekste. Kirjutamisoskuse arendamiseks kasutatakse erinevat liiki loovtöid. Tähelepanu pööratakse loovuse arendamisele nii suuliselt kui ka kirjalikus väljendusoskuses. Õpilased hakkavad lähenema keeleõppele analüüsivalt, õppides kõrvutama eri keelte sarnasusi ja erinevusi ning märkama enda ja teiste keelekasutusviisi.

Õpitakse mõistma kultuurierinevusi, neid teadvustama ning nendega arvestama. Õpilane õpib väärtustama mõtteviiside mitmekesisust, avaldama arvamust ning nägema ja arvestama erinevaid seisukohti.

Selleks sobivad näiteks:

- 1) eri liiki eakohaste tekstide kuulamine ja lugemine sh iseseisv lugemine;
- 2) meedia- ja autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine (nt ajaleheartiklid, uudised, filmid);
- 3) loovtööd (nt luuletused, lühikirjand, isiklikud kirjad, teadaanded, kuulutused, lühiülevaated);
- 4) lühireferaadid ja lihtsam uurimistöö;
- 5) projektitööd;
- 6) suulised ettekanded (nt projektitööde ja iseseisva lugemise kokkuvõtted);
- 7) rolli- ja suhtlusmängud;
- 8) info otsimine erinevatest võõrkeelsetest teatmeallikatest (nt tõlkesõnaraamat, internet).

2.4.4. Hindamine

III kooliastmes hinnatakse kõiki keeleteoiminguid (kuuldu ja loetu mõistmine, rääkimine, kirjutamine, suhtlemine, keelekasutus) kas eraldi või lõimitult. Ülesande eesmärgist lähtudes hinnatakse kas üht kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, teksti ülesehitust, sõnavara, kõne ladusust, grammatika õigsust).

Õpilane seab endale lühi- või pikaajalisi õpieesmärgid ning annab õpetaja juhendamisel tagasisidet oma ja kaaslaste teadmiste, oskuste, õppeprotsessile ja edenemisele õpitavas võõrkeeles.

Õpilane saab tagasisidet kas sõnalise hinnangu või hinde vormis kõigi keeleteoimingute kohta. Soovitatakse kasutada ülesandeid, mis hõlmavad erinevaid keeleteoiminguid.